

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun.
Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Zaključitev svetega leta v Lourdesu

Sv. oče govori krščanstvu o miru

Vatikanska radiopostaja je prenašala papežev nagovor v Lurdu zbranim vernikom in njegov apostolski blagoslov za obnovev mednarodnega miru - Ganljivi prizori po zaključenih obredih

Lourdes, 28. aprila. TG. Velikanske cerkvene svečanosti ob priliki zaključitve svetega leta po posebnem papeževem odposlancu kardinalu Pacelliju v Lourdesu, so se danes končale med res ogromnim navalom ljudstva. Vreme, ki je prejšnja dva dni nagajalo, se je danes izboljšalo in solnce je pripomoglo še k večjemu sijaju zaključnih obredov.

Novo maso ljudstva so prišle v pirenejsko mesto še ponoči in danes zjutraj, tako, da cenijo policijske oblasti prisotne množice na 300.000, številka, ki je Lourdes še nikoli ni doživel. Svete maše so se vrstile večeraj ves dan, vso noč in danes, ko je papežev odposlanec zaključil ciklus s pontifikalno sv. mašo, ob asistenci vseh pričujočih kardinalov, škofov in prelatov. Prvotno so imeli v programu velik obhod po mestu, toda vsled velikih ljudskih množic so morali to zamisliti opustiti, ker bi se sprevod sploh ne mogel razviti.

Po pontifikalni sv. maši so imeli posamezni voditelji še nagovore na svoje narodne skupine, nato pa so vsi sledili molitvam križevga pota, ki so jih prenašali mikrofoni po vsem mestu. Zvočniki so začeli oznanjati, da bo popoldne sam sveti oče nagovoril navzoče in zaključil svečanosti s svojim blagoslovom. Zato se ljudstvo ni hotelo več umakniti od votline in bazilike. Zvočniki so oznanjali, da bo blagoslov sv. očeta šel popoldne ob pol petih, toda narod je mirno vztrajal v prepevanju in glasnih molitvah. Vedno bolj mirno je postajalo, čim bolj se je bližala ura, ko bodo vsi slišali glas sv. očeta. Ni moglo popisati prizora teh stotisočev klečečih okrog votline in lurske

bazilike vse dol po esplanadi do avenije Peyre-amal, ko je zvočnik javil naravnost iz Vatikana: Laudetur Jesus Christus! — Čez par minut bomo oddali nagovor sv. očeta!

Govor sv. očeta

Po preteku par minut zares nov klic iz vati-kanske radio-oddajne postaje in že gre po vsej lurski kotlini globoki, resni glas sv. očeta, kot da bi prihajal iz nedosegljivih višin ter v neizrek-ljivi mehki objem vse narode:

»Ljubljeni bratje, Kristusovi otroci, zbrani pri naši skupni materi Mariji v Lurdu, da zaključite sveto leto, ki je razdelilo toliko milosti med vse krščanske rodove sveta. Prosim Breznadežno mater, da naj za vas posreduje pri svojem sinu. Prosim kraljico miru, da za nas prosí v imenu človeštva, ki hrepeni po miru. Prosim Mater po-božnosti, da nas nauči zaupanja v njenega Sina in našega Boga Kristusa. Bogu večnemu se zahvaljujem ob koncu svetega leta za vse milosti, ki jih je razdelil med človeštvo od enega kraja sveta do drugega. Zahvaljujem se vsemu krščan-skemu svetu, vernikom, duhovnikom in škofom, da so posredovali milosti svetega leta in s tem, da zaključujem sveto leto, želim, da bi v čistosti svojih duš v medsebojni ljubezni živili te mi-losti za čim močnejšo utrditev mednarodne lju-bezni.«

Nato je sveti oče počasi, razločno, tako da so molitvi mogli na glas slediti vsi poslušalci, odmolil »Confiteor« ter na koncu podelil svoj apostolski

blagoslov vsem v Lurdu prisotnim, vsej ljubljeni Franciji, vsem krščanskim narodom in vsemu sve-tu v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha.

No mogoče ponoviti, s kakšno silo so legale nad množice te čudovite besede vrhovnega nad-pastirja človeštva, ta »super omnes fideles con-gregatos — super Galliam diligentissimam totam — super orbem universum« — kakor da bi čutili diš vesoljstva, ki mu ni meje, ki gre čez vse raz-like jezika in narodnosti in veže vse človeštvo v čredo božjih otrok.

Po zaključitvi svetega leta so se začele odli-vati množice. Proti večeru je odpotovalo iz Lur-da 20 posebnih vlakov in bodo odhajali vso noč ter odvažali ljudi na vse kraje sveta, z nepozab-nimi spomini na enega največjih dogodkov v pon-tifikatu sedanjega papeža. Manifestacija za mir. To je bil Lurd. Manifestacija src in duha krščan-skega sveta.

Kardinal Pacelli ostane v Franciji še nadaljnih deset dni in bo obiskal nekatere druge zgodovins-ke kraje.

Slovenska skupina je odpotovala iz Lurda davi rano zjutraj in se vrne v Ljubljano v sredo zvečer. (Op. ured.)

V Rimu

Rim, 28. aprila. TG. Ob pol šestih se je vršila slovesna zaključitev svetega leta v baziliki svetega Petra v prisotnosti svetega očeta, ki je na kon-cu sam podelil blagoslov z Najsvetejšim — »Urbi et orbi« — vsemu krščanskemu svetu.

V Zagrebu

Zagreb, 28. aprila. b. Predsednik vlade, ki je imel dopoldne volilni shod v Ljubljani, se je pripeljal v Zagreb okrog pol 6. Spre-jeli so ga ban savske banovine, župan Za-greba in drugi dostojanstveniki in predstav-niki oblasti. Pričakovalo ga je tudi nekaj ministrov, ki se shoda v Ljubljani niso ude-ležili. Med njimi finančni minister dr. Stojadinović, trgovinski minister dr. Vrbanič in nekaj ministrov na razpoloženju. G. pred-sednik vlade je odšel najprej na banovino, od tod pa na zborovanje v veliko dvorano Za-grebskega zbora, kjer je bil lepo in dostojno sprejet. Po pozdravnem govoru zagrebskega župana je takoj povzel besedo in je v pol ure

Gradjanski : Primorje 2:0 (1:0)

Zagreb, 28. apr. b. Tukaj se je vršila danes važna nogometna tekma za državno prvenstvo med Gradjanskim in Primorjem iz Ljubljane. Ljubljansko Primorje se je letos že precej uveljavilo v liginih tekmah in je nastopilo danes proti Gra-djanskemu, ki je ostal doslej še brez točk in brani zadnje mesto liginе tabele. Današnja tekma je bila njegova prva na domačem igrišču, zato je vladalo med njegovimi pristaši tudi veliko zani-manje zanj. Saj je bilo nad 2000 gledalcev. Sod-niku Rakiću sta se predstavili moštvi v naslednjih postavah:

Primorje: Logar, Hassl, Jug, Sinkovec, Zavrl, Boncelj, Janežič, Pupo, Makovec, Kukanja, Zemljčič. Gradjanski: Suškovec, Hügl, Rajković, Premrl, Pikič, Sinković, Šipoš, Novosel, Antolkovič, Živkovič, Kokotović.

Primorje je nastopilo v zelo oslajeni po-stavi. Kljub temu pa je pokazalo današnje moštvo tako lepo igranje, kakor še nikdar v Zagrebu. Po-sebno v prvem polčasu so vsi igralci brez izjeme bili zelo požrtvovalni in navdušeni. Moštvo kot celota je igralo povezano in lepo kombinatno igranje, vsi brez izjeme so točno oddajali žogo in igrali zares pametno, dokler ni padel na koncu prvega polčasa prvi gol za Gradjanski. Potem pa je bilo, kakor bi odrezal. Nobenih smiselnih po-tez ni bilo več v drugem polčasu v primorskem moštvo. Tu in tam se je še pokazala kakšna po-samezna akcija, ki pa je ostala brez uspeha, ker igralci niso dobili pomoči. Hassl je v obrambi igral zelo dobro in fair, kar je treba pri njem posebej poveljati. Tudi Jug se odlikuje po dobrem startu na žogo. Vratar Logar je bil v prvem polčasu je bil nereden in gre tudi drugi del deloma na nje-gov račun. Kriška vrsta je v prvem polčasu do-kaj dobro podpirala napad, v drugem polčasu pa je popustila. Zavrl je igral mnogo boljše, kot sicer. Sinkovec je premalo pomagal Hasslu in je prvi gol lahko padel samo po njegovi krivdi. Boncelj je bil z Zemljčičem najboljši del moštva. Janežič, Pupo, Makovec so bili v polju dobri, pred nasprotnim golom pa neodločni.

Gradjanski se je od zadnje tekme zelo po-pravil. Najboljši igralec je še vedno Živkovič, uga-jata pa tudi leva zveza in pa vratar Suškovič.

Kratek potek igre: 1. polčas: V 10. min. nevaren položaj pred golom P. Živkovič strelja iz gneče v ratarja Logarja, ki lovi žogo in jo pošlje v polje. V 15. min. zopet kot proti P., ki pa ostane neizrabljen. Takoj vodi Kokotović v soloakciji proti primorjanskemu голу, k sreči pa strelja čez prečko. V 20. min. prosti strel iz 20 m proti P. Živkovič strelja iz gneče, toda zaman. V 24. minuti grd faul na Bonelja po Dovoselu. Prosti strel proti G., ki prehaja v lahko premoč. V 40. min. zopet gneča pred golom P. Žogo dobi Živkovič in strelja ostro iz 16 m. Vratar Primorja se vrže in odbije krasno žogo v kot, ki pa ga G. ne more izrabiti. V 45. min. G. pred primorjan-

Papežev legat v Lurdu kardinal Pacelli

trajajočem govoru obrazložil notranjo in zu-nanjo politiko Jugoslavije. V svojem govoru se je dotaknil tudi odnosajev med Jugosla-vijo in sv. stolico, ter je zborovalcem povedal, da je vlada izpolnila svojo, v vladnem pro-glasu dne 3. januarja 1935 izraženo obljubo, ker je takoj obnovila pogajanja za konkordat s katoliško cerkvijo in pogajanja sedaj ta-korekoč dovedla do uspešnega konca. (Iz go-vora predsednika vlade bomo objavili naj-važnejše izjave še v redni izdaji »Slovenca«.)

Za predsednikom vlade je govoril finančni minister dr. Stojadinović o gospodarskih problemih Jugoslavije in prošil zborovalce, naj mu pošljejo v parlament ministra dr. Vrbaniča, ki je strokovnjak in je vladi za uspešno delo nujno potreben. Za finančnim ministrom je nastopil minister za trgovino dr. Vrbanič, ki je v dolgem govoru temeljito obravnaval gospodarska vprašanja naše države in naštel vse gospodarske ukrepe, ki jih ima vlada namen izpeljati za povzdigo gos-podarskega blagostanja države in vseh sta-nov v njej.

Za dr. Vrbaničem je nastopil še minister Vujič ter še drugi govorniki in je shod, ki je imel veliko udeležbo, trajal skoraj tri ure. Z večernim vlakom se je predsednik vlade z ministri odpeljal nazaj v Beograd.

Shod vladne liste v Ljubljani

Govor predsednika vlade na Kongresnem trgu

Iz Ljubljane je odšel g. B. Jevtič v Zagreb

Ljubljana, 28. aprila.

Z dopoldanskim brzovlakom je danes prišel v Ljubljano g. predsednik vlade, da govori na svo-jem volilnem shodu, ki je bil organiziran na Kon-gresnem trgu v Ljubljani za vso Slovenijo. Na kolodvoru so predsednika vlade sprejeli ban dr. Puc, mestni župan ljubljanski dr. Ravnihar in še drugi odličniki, ki so mu vsi želeli dobrodošlico v beli Ljubljani. »Središču Slovencev pa hkrati eni izmed ponosnih treh prestolic Jugoslavijec, kot se je izrazil ljubljanski g. župan. Tudi občinstvo je g. predsednika vlade toplo pozdravilo. V pred-sednikovem spremstvu so se nahajali minister za šume in rudnike dr. Svetislav Popović, minister za promet inž. Vujič in minister za telesno vzgojo dr. Ljudevit Auer. S postaje se je g. predsednik s spremstvom odpeljal v bansko palačo, odkoder je nato odšel na Kongresni trg, kjer se je vršilo zborovanje.

Shod je otvoril ljubljanski župan g. dr. Rav-nihar z daljšim govorom, v katerem je še enkrat pozdravil predsednika vlade in se mu zahvalil za dobro voljo, ki jo je pokazal s svojim vladnim programom, ter navzoče pozval, da se spomnijo pokojnega kralja Aleksandra in prisrčno zvestobo mlademu kralju Petru II.

Kot prvi je nato govoril g. predsednik vlade Bogoljub Jevtič, ki je izjavil:

»Nenavadno se veselim, da se mi je ponudila priložnost, da vas lahko o priliki tega važnega narodnega posla prisrčno pozdravim na tem iz-redno uglednem zborovanju. Kot predsednik kra-ljevske vlade v njenem imenu, in kot nosilec državne liste v imenu vseh kandidatov na tej listi sem srečen, da lahko tu v beli Ljubljani izrazim globoko in iskreno čuvstvo zvestobe in bratstva, ki družijo vse kraje naše lepe domovine s to slavno zibelko višijskega ilirskega gibanja in severno svetliko naše nacionalne kulture.

Danes smo se sestali tu vsi brez razlike, v neomajni skupnosti čuvstev in prepričanja, da je kraljevina Jugoslavija nedotakljiva celota našega narodnega življenja in obstoja, da je sveta zapu-ščina našega največjega vladarja, blagopokojnega kralja viteza Aleksandra I. Zedinitelja.

Pri izvrševanju zapuščine kralja-mučenika so nam naše dolžnosti odrejane in cilj našega da-našnjega sestanka je, da te dolžnosti poudarimo in da se vsi složno kakor en sam mož grodko za-obljubimo, da bomo čuvali Jugoslavijo, branili edinstvo naroda in zavarovali svetinjo jugoslo-vanske napredne bodočnosti. (Bomo! Tako je! Vi-harno ploskanje in odobravanje.)

Bratje! Zemljepisna lega in moč zedinjenega naroda nalagata kraljevini Jugoslaviji posebne dolžnosti v mednarodnem življenju. To sami ve-ste. Čim močnejši in čvrstejši je kdo, čim bolj priznan in ugleden v družbi, tem večje so tudi njegove obveznosti. Mednarodne dolžnosti kralje-vine Jugoslavije so v njeni zgodovinski nujnosti. Ona ima biti zvest evnar miru in spoštovanja ob-veznosti v mednarodni skupnosti, iskren zatočnik sporazuma in sodelovanja. Pri izvajanju teh dolž-nosti ima vse možnosti za popoln razvoj in za primeren prostor na svetu. To so njene visoke dolžnosti, to je tudi njeno zgodovinsko poslanstvo, s katerim se ponasa. Vi, ki živite tu stoletja in stoletja, izpostavljeni v boju med dvema velikima narodima, najboljše pojmujejte pomen moči jugo-slovanskega edinstva in visoko poslanstvo, ki ga ima Jugoslavija.

V zvezi s tem naj poudarim, da sem zelo za-dovoljen, ko vas spominjam na zasedanje stalnega sveta Male zveze, ki se je vršilo tu, v banski pa-laci, 11. januarja t. l. Spomnite se še, da je Mala zveza takrat pozdravila italijansko-francoski do-govor v Rimu v veri, da bo mnogo pripomogel za

ohranitev in organizacijo trajnega miru. S tem namenom smo izrekli svojo pripravljenost, da se sporazumemo z vsemi našimi sosedmi, in da bomo čuvali našo narodno varnost in naše narodne in-terese. Mi tudi danes neomajno verujemo, da je edina pot za ureditev razmer na zemlji, posebno pa v našem kraju Evrope, sporazum in sodelova-nje. V tem je rešitev naše civilizacije, v tem je tudi napredna bodočnost za vse narode. Mi lahko s povzdignjenim glasom rečemo: Jugoslavija s tega pota ne bo nikoli krenila, kakor se nikoli ne bo umaknila, če se kdo dotakne njene varnosti in njenih nacionalnih pravic.

Bratje! V proglasu, ki smo ga mi, člani kra-ljevske vlade, poslali volilcem, v proglasu, ki ga poznate, smo jasno in določno povedali, kakšne so naše dolžnosti in kaj nam je cilj v državni upravi. Jasno in glasno smo rekli, da se na teh volitvah ne sme pripraviti, ne glasovati o držav-nem in narodnem edinstvu. Te svete pridobitve stoji nedotakljivo nad nami, nad volilno borbo, ki naj obnovi narodno skupščino. Naš narod hoče neodoljivo izrabo vseh sil za veličino in blago-stanje ene in nedeljive Jugoslavije. Čas je, da se razvijejo vse energije v neutrudljivi akciji ustvar-janja in grajenja. Danes, ko je treba zaorati glo-boko brazdo socialnega in gospodarskega prepo-roda, ko je treba reševati naš narod gospodarske stiske in izpriljenja, ko je treba ustvarjati več dela in več kruha, ne smemo prekrizati rok in se abstinirati. Iskreno moramo obžalovati, da neka-tere sile, čeprav maloštevilne, v teh krajih niso z nami, v isti črti, v istem poletu. Mi nočemo front, mi hočemo složno narodno gibanje za napredek in zboljšanje. Dosti smo videli in izkusili, da ne bi poznali dejanske vrednosti teh znanih političnih dogem. Mi hočemo več in boljše od tega. Mi ho-čemo močno in mednarodno ugledno kraljevino Jugoslavijo. Hočemo unitarno državo s popolnimi banovinskimi samoupravami in dekoncentracijo oblasti. Hočemo sodobno organiziranje gospodar-skega in socialnega življenja vsega naroda. Ho-čemo medsebojno harmonijo vseh družabnih vrst in solidarnost v težki borbi z gospodarsko, social-no in moralno krizo sedanjega časa. Regionalizem in oddvojenost sta slabosti; samo zedinjeni narod s skupnim in organiziranim prizadevanjem si more zagotoviti obstoj in napredno bodočnost.

Dragi prijatelji in bratje! Danes v neposred-nem stiku z vami, v srečo naše divne Slovenije, vam moram izraziti svoje občudovanje za neumor-no konstruktivno delo pri povzdigu naše nacional-ne kulture. Koliko lepega, vzvišenega narodnega poleta in zamaha je od jugoslovanskega idealizma našega velikega pesnika Prešerna pa vse do učitelja in organizatorja velike zgradbe slovenskega združništva dr. Janeza Kreka. Odtod naša vera, da bo program jugoslovanske narodne obnove na-letil pri vas na popolno razumevanje in soglasno podporo.«

Po govoru g. predsednika vlade, ki so se mu zanj udeleženci s ploskanjem in vzklikanjem za-hvalili, je govoril prometni min. g. inž. Vujič, ki je s stališča svojega prometnega resora tolm-ačil vladni program navzočim. Za njim je povzel besedo minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Marušič.

Za govorniki je nato ljubljanski župan pred-lagal udanostno brzojavko kralju Petru II. in na-mestiškemu svetu, ko so prisotni z velikim namu-dšenjem sprejeli. Nato je bil shod, ki je trajal tri četrt ure, zaključen s pesmijo »Hej Slovenci«.

G. predsednik vlade se je s spremstvom vrnil v bansko palačo, kjer je sprejemal deputacije. Ob četrt na štiri popoldne se je z vsemi ministri v avtomobilih odpeljal v Zagreb, kjer je imel ob šestih še en volilni shod.

Slavija (Sarajevo) : HASK (Zagreb) 2:0.
Slavija (Osijek) : Concordia 1:1.

Lahkoatletске tekme v Zagrebu

Zagreb, 28. aprila. b. Hašk je priredil danes tekmovalje v peterboju, v katerem je dosegel najboljši rezultat Markušić (Klatava, Varaždin) z 2718 točkami. Njegovi rezultati so: Skok v daljavo 7,62 m, kopje 53,95 m, tek 200 m 24,7, tek 1500 m 4:30,2, disk 27,76 m. 2. Ferković (Hašk) 2612 točk; 3. Marjan (Zašk) 2453 točk.

HAZENA: Zagreb : Ljubljana 18:0.

Svetovna razstava

Bruselj, 27. apr. AA. Danes je Nj. Vel. belgijski kralj Leopold III. na svečan način otvoril svetovno razstavo v Bruslju. Kralj je prispel s kraljico na razstavo iz svojega gradu Laeken v svečanem spre-vodu. Na obeh straneh ceste so bile postavljene čete bruselske garnizije, za njimi pa je stala ogromna množica, ki je prirejala kraljevskemu paru navduše-ne ovacije. Kraljevsko dvojico je pozdravil pred vhodnim poslopjem bruselski župan Adolf Max. Sprejemu so prisostvovali člani vlade, predsednika senata in skupščine s senatorji in poslanci, člani di-plomatskega zbora, visoki državni uradniki, genera-liteta in zastopniki gospodarskih krogov. Za župa-nom je govoril minister narodnega gospodarstva Van Isacker. Nato je Nj. Vel. kralj Leopold imel kratek govor v obeh državnih jezikih.

Novi konkordati?

Pariški list o pogajanjih, ki ugodno in hitro napredujejo

Pariz, 28. apr. b. Tukajšnji »Temps« prinaša daljši članek svojega vatikanskega dopisnika o pogajanjih, ki se vsrjajo med Vatikanom na eni ter Češkoslovaško in Jugoslavijo na drugi strani za sklenitev konkordatov. Dopisnik pravi, da pogajanja tako s Češkoslovaško, kakor z Jugoslavijo ugodno potekajo. Dopisnik omenja, da je Češkoslovaška sklenila zadnji »modus vivendi« s sv. stolico 1. 1927. Toda takratni sporazum je bil omejen le na nekatera vprašanja, medtem ko je treba rešiti celokupni sestav vprašanj medsebojnih odnosov cerkve in države. Dopisnik trdi, da bo dr. Beneš, ki pride na podonavske konference v Rimu, svoje bivanje izkoristil tudi za to, da obišče sv. stolico in sam osebno zaključi konkordatna pogajanja.

V kolikor tiče Jugoslavije, pravi dopisnik, da konkordat že dalj časa pripravljajo. Pogajanja da so se zadnja leta zavlačevala iz različnih razlogov, toda položaj se je sedaj mnogo izboljšal in nekatere sporne točke, ki se obstojajo, ne tijejo več neželjenih vprašanj, ampak se nanašajo samo na podrobnosti in na način izvajanja konkordata. Dopisnik pričakuje hitre zaključitve pogajanj tudi za Jugoslavijo.

Praga, 28. apr. c. Današnje časopise se vse zelo obirno havi z zboljšanjem odnosov med Vatikanom in Češkoslovaško. Vsi veliki dnevnik prinašajo danes o tem vodnike in soglasno po-

udarjajo, kako važni so dobri odnosi med republiko in sv. stolico, ki je danes najvišja mednarodna moralna sila v svetu. »Narodne osvobodilne« pišejo, da se je v današnjem času vatikanska diplomacija sijajno izkazala s svojim delom za mir med narodi. Republika more imeti le koristi od sodelovanja z ustanovo, ki v politiki brani najvišje ideale pravice in ljubezni. Tudi levčarski listi poudarjajo potrebo zboljšanja odnosov z Vatikanom, ki se zadaj čas že čisto ni ustrašil, da ne bi povzdignil svojega glasu, kadar je bilo treba obsoditi pretirani rasizem in strupeno gonjo za oboroževanjem. Listi narodne koncentracije pa poudarjajo, da je zelo pomembno, da vpada čas zboljšanja odnosov med republiko in Vatikanom tudi s časom, ko se zboljšujejo odnosi med Vatikanom in Jugoslavijo. To veliko delo dveh slovenskih držav za skupno delo z Vatikanom more zelo pomagati težnjam politike obeh držav, ki sta zmeraj iskali pravične poti do mirnega razvoja v Evropi.

Dodatno k tej vesti poročamo, da je na drugem mestu, da je predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič v svojem govoru, ki ga je imel na volilnem shodu v Zagrebu, med drugim tudi obvestil javnost, da so pogajanja med našo državo in sv. stolico že takorekoč končana.

Lep praznik Slov. pevskega društva „Maribor“

Blagoslovitev nove zastave

Maribor, 28. aprila.

Za sklepno slovesnost svetega leta v mariborski stolni in mestni župni cerkvi je po vsem mestu vladalo splošno zanimanje, posebno še, ker je pri tej priliki prevzvišeni knezoškof gospod dr. Ivan Jožef Tomažič blagoslovil novo zastavo slovenskega pevskega društva »Maribor«. Ob pol desetih dopoldne se je razvil slovesen sprevod zastav mariborskih glasbenih, kulturnih in katoliških društev, ki so spremljali še zavito novo društveno zastavo »Maribor« v cerkev. V stolnici je imel k sklepi svetloletni pobožnosti in slavnostni blagoslovitvi primeren cerkveni govor g. dr. Zagor iz Celja. Ob desetih je botra zastave gospa Angela dr. Juvanova odgrnila zastavo, ki je zablešala v siju pomladanskega sonca, ki je prisijalo skozi visoka cerkvena okna in osvetlilo vso blagoslovitev. Prevzvišeni gospod knezoškof je s svojega prestola blagoslovil s pomenljivimi slovenskimi molitvami zastavo in izrekel nato svojo nadpastirsko očetovsko prisrčno čestitko društvu in vsem, ki kakorkoli delujejo z dobrim namenom na kulturnem polju našega naroda in naše ljube domovine. Posebno veselje je izrazil nad tem, da si je slovensko pevsko društvo »Maribor« kot prvo dalo na svojo zastavo podobo velikega Slomška in samo želi, da bi se tudi v bodoče vse delo »Maribor« nadaljevalo v Slomškovem duhu.

Botra gospa Angela dr. Juvanova je nato pripela na zastavo tri trake v narodnih barvah.

Blagoslovitev zastave je bila s tem končana. Stolni prošt g. dr. Maks Vraber je imel nato pontifikalno sv. mašo, pri kateri

Razstava Srečka Magoliča

Ljubljana, 28. aprila.

Srečko Magolič je pred kratkim dopolnil 75. leto svojega življenja. Že pred petimi leti, ko je praznoval podobno jubilej, je pripravil razstavo svojih slik v Jakopičevem paviljonu in je tedaj na splošno čudo žel velik uspeh pri občinstvu, saj je prodal svojih slik več kakor katerikoli drugi umetnik pred njim. Danes je jubilar ob svoji 75. letnici zopet odprl razstavo slik. Slike, ki jih Srečko Magolič razstavlja v Jakopičevem paviljonu, pa niso tako stare, kakor njihov avtor sam, temveč mnogo mlajše. Med temi 100 slikami, vse skrbno izdelane, ni niti ene, ki bi jo spoznali od razstave pred petimi leti. Vse slike so nove in še nerazstavljene. Srečko Magolič se je očitno učil pri impresionistih in ta šola mu ni bila v škodo. Obiskovalci, ki prihajajo v Jakopičev paviljon v večjem številu, kakor na drugo umetniško razstavo, se čudijo, odkod je Magolič vzel te barve, te fine se luči in sence na svojih slikah. Breze, morje, gozdne tišine, pokrajinske idile s poslopji, dvoje lihožiti, vse je tako podano, da bi človek kar zagrabil in stopil vmes. V predgovoru svojega kataloga pravi Srečko Magolič: »Na mojo srečo sli-

karstvo doslej še ni podrejeno obrtnemu zakonu. Zato se mi vsaj ni bilo bati, da pridem zaradi sumarnosti s kakim zakonom v konflikt.« Pa zopet pravi: »Hodim po stari poti.«

V razgovoru Srečko Magolič kar hitro prizna, da je sicer zadovoljen z uspehom svoje zadnje razstave pred petimi leti, toda da je v zadnjih petih letih napredoval in ne nazadovol, kar bi bilo sicer pripisati starosti. Srečko Magolič je sedaj 75 let star, toda ostal je mojster svežega duha in še čilega telesa ter si ne dela skrbi tudi, ako nima kakšne papirnate diplome. Že prvi dan je dosegel uspeh. Njegovo razstavo je obiskalo številno občinstvo, najlepše svoje delo na razstavi pa je že prodal. Razstavo je priredilo Društvo faktorjev. Slovesno otvoritev pa je Srečko Magolič v svoji osebni skromnosti odklonil.

Srečko Magolič ne potrebuje reklame in ne propagande. Našemu občinstvu je znan in kdor zanj ve, bo vsakdo rad pohitel v Jakopičev paviljon, da se s slik navdije tistih lepot, ki jih zaradi časa ali denarja ne more uživati v naravi. Magolič podaja svo naravo verno in zvesto, čeprav po starem receptu.

Ljubljanska kronika

Frankopanska proslava v Ljubljani

Zrinski-Frankopanova proslava v Ljubljani bo v torek 30. aprila, in sicer bo ob 9 darovana sveta maša v franciskanski cerkvi.

Mesarica Marija Zajčeva je opazila te dni, da je izgubil iz hleva konjski komat, vred 800 Din. Mož lastnice je izsledil ta komat pri nekem posestniku na Ljanski cesti. Posestnik je povedal, da je komat kupil od nekega znanega mu delavca za par kovačev. Polica je zaplenila komat in aretirala delavca. Delavec je ukradel komat in ga prodal pod ceno, čes, da potrebuje denar za neko potovanje.

V soboto zvečer je stražnik zasačil majhnega dečka, ki je skušal vlomiti v neko trgovino v Prešernovi ulici. Deček je odprl se izločeno okno ter pobral iz njega nekaj manj vrednih in zanj nenporabnih predmetov kakor žarnico, stekleničko s tekočim kletem, igralne karte itd. Deček je na policiji povedal, da je ključ za odpiranje izloč dobil od svojega mlajšega brata, ki je ključ našel v bližini trgovine. Obupani starši, zlasti mati, so s solzami prosili policijo, naj bo proti mladim tatinkom prizanesljiva.

pešto in na Nizozemsko, nato pa v Wiesbaden. V vseh teh krajih se bo udeležil rotarskih sestankov v imenu svetovne rotarske zveze. Iz Wiesbadna se bo vrnil v Chicago.

Nemčija na kolena

Hitler ponuja Franciji direktna pogajanja in obisk v Parizu

Paris, 28. aprila TG. V vodilnih denarnih in gospodarskih krogih se je sinoči razširila vest, da stoji Nemčija pred finančnim polomom. Ravno ta katastrofalen položaj nemških financ, da bo nemško vlado prisilil, da v zunanji politiki prevzame senzacionalne preokrete. Današnja »Agence Economique et Financiere« poroča med drugim iz Frankfurta, da je podpredsednik nemške državne banke Dreisel zadnje čase priobčil celo vrsto zelo črnogledih člankov o položaju državnih financ in sicer na željo državne vlade same. Dr. Schacht je sicer na vse načine trdil, da bi rešil nemško denarstvo, toda najbolj premete uredbe tega ne zmorejo več. Zato je dr. Schacht pred tednom dni v Monakovem na tajnem zasedanju zbrane nemške podvoditelje, ki jih je sklical državni kancelar Hitler na posvetovanje, resno posvaril, da s takšno zunanjo politiko, kot jo vodi, on ne more več naprej in da se odprta sila nemškega gospodarstva, ki je sedaj od inozemstva vsled nesposobne zunanje politike odrezano, vedno bolj slabša in da bo priškusno podlegla, ako v kratkem na polju mednarodnih odnosov ne pridejo kakšne znatne olajšave.

Iz tega sklepajo pariški časopisi, da bo Nemčija v najkrajšem času Francijo naprosila, naj se odpravi neposredna pogajanja med obema državama. Nemčija potrebuje inozemske kredite in dokler bo razbijala po mizi, jih ne bo dobila. Sporazum s Francijo bi ji zopet dotok kreditov iz inozemstva odprl. Brez inozemske pomoči je nemško denarstvo pred katastrofo.

Podonavska konferenca ali nekaj drugega

Mora na Italiji

Strah pred ruskim vodstvom Balkana

Rim, 28. aprila. TG. Veliko je okolnosti, ki dokazujejo, da se bo prvotni program za podonavske konference zelo skrčil. Male države, organizirane v Mali zvezi in v Balkanskem sporazumu, namreč odklanjajo vsaka pogajanja o ureditvi Podonavja, dokler ni temeljito prečiščeno vprašanje njihove varnosti v zvezi z zahtevami Avstrije, Madjarske in Bolgarije po ponovni svobodni oborožitvi. Vsled tega izgleda bolj verjetno, da se bo prvotno zamišljena podonavska konferenca razvila v konferenco, ki se bo izključno pečala z vprašanjem razorožitve in oborožitve v Podonavju in na južnem vzhodu Evrope. Na to konferenco bi prišli tudi Grčija

in Turčija. K temu sili v prvi vrsti sovjetska Rusija in obstoja nevarnost, tako pišejo tukajšnji listi, da Rusija ne postane kot pred vojno zopet voditeljica balkanskih držav. »Gazeta del Popolo« to skrb uradnih italijanskih krogov javno priznava, ko piše, da je treba resno dvomiti v to, da spada sovjetska Rusija sploh med »države reda« in da bo »diplomatična rehabilitacija sovjetske Rusije, ki jo sedaj Francija na tako nepreviden način vodi, imela le to žalostno posledico, da bo zmanjšala francoski in italijanski vpliv v Podonavju.« Isti list navaja zgled Poljske in zaključuje, da je Poljska danes še edino trdno obzidje proti boljševizmu.

Občni zbor državnega združenja diplom. tehnikov

Belgrad, 28. aprila. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, so slovenski diplomirani tehniki z ozirom na vedno težje življenjske razmere, v katerih so se poleg drugih stanov znašli tudi oni, v zvezi s svojimi stanovskimi interesi ustanovili »državno Zvezo diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije. Centralni odbor z Milanom Mozetičem in ostalimi člani na čelu, je organiziral sekcije tega združenja po vsej državi. Jutri dopoldne se bodo sestali v Belgradu delegati vseh teh sekcij na prvo vsedrjavno konferenco diplomiranih tehnikov, na kateri bodo skupaj pretresali vsa pereča stanovska vprašanja in razmotrivali o ev. premestitvi centrale, ki je bila doslej v Ljubljani, v Belgrad. Na konferenco so prišli delegati iz Novega Sada, Sarajeva, Splita, Zagreba in Ljubljane. Kot zastopniki slovenskih diplomiranih tehnikov so danes dopoldne prišli na konferenco predsednik vsedrjavne zveze diplomiranih tehnikov Milan Mozetič, blaginjak glavne uprave Mlakar, tajnik Avgust Kuhar, Janez Brilli in Stane Premrov.

Zborovanje čevljarjev

Ljubljana, 28. aprila.

Danes dopoldne je imela svoj občni zbor čevljarjska zadruga za sodni okraj Ljubljana, v kateri so združeni vsi čevljarji Ljubljane in bližnje okolice. Zborovanja, ki je bilo v dvorani OUZD, se je udeležilo okoli 100 čevljarjskih mojstrov. Obravnavali so zgolj pereče stanovske zadeve.

Predsednik zadruge g. Jernej Perdan je pozdravil zastopnika magistrata (obrne oblasti prve stopnje) g. Svetla, zastopnika okrožnega odbora g. Igliča in predstavnika mariborskih čevljarjev g. Krajcarja. Nato je podal izčrpno poročilo o delovanju in trudu zadruge, da pomore svojem članstvu, ki je po veleindustriji najbolj ogrožen obrtniški stan. Glavni trud zadruge je bil, da ve like čevljarjske industrije, kakor Bata, ne izgrajajo zakonskih dolžob o obrtniških delavnicah. Ta zakon določa, da se morajo take delavnice likvidirati do 8. I. 1934. Obrtništvo protestira, da te delavnice še nadalje obstajajo, čeprav pod firmo slavnatih mož.

Pri debati so zborovali v ostrem tonu naglašali, da so druge banovine drugače razumele zakon o obrtniških in industrijskih delavnicah in da tako v savski, podonavski in drinski banovini industrijske delavnice, ki bi konkurirale obrtniškem stanu, sploh ni možne niso. Z obžalovanjem je članstvo sprejelo obvestilo, da g. ban ni mogel svojačasno sprejeti deputacij čevljarjev in da tudi načelnik trgovskega oddelka dv. sv. dr. Marn ni dal deputaciji prav zadovoljivega odgovora.

Blaginjsko poročilo je podal g. Martin Kralj. Odboru je bila podeljena razrešnica, volitev pa za leto ni bilo. Ministru za promet in trgovino g. Urbanu je bila poslana brzojavka z zahtevo, naj zapre delavnice in popravi delavnice industrijskih podjetij tudi, če delujejo pod navideznimi firmami. Posebno oster je bil v teh zadevah g. Krajcar iz Maribora. Čevljarji so na svojem zborovanju dali duška svojim zahtevam ter zahtevali odločne ukrepe za zaščito svoje obrti.

Mariborski drobiž

Maribor, 28. aprila.

Nedelja zborovanj je bila današnja bel nedelja. Z vseh plotov in kioskov so vabili letaki s podpisani kandidati. Najbolj živahno pa je bilo prav za prav samo v dvorani Zadrugne gospodarske banke, kjer se je vršil redni letni občni zbor Kreditnega društva železničarjev. Po treh brezuspešnih izrednih

zborovanjih, na katerih se je opozicija zama trudila, da bi vrgla sedanje vodstvo, je bilo pričakovati, da bo tudi današnji redni občni zbor prav tako buren in se bo končal z intervencijo policijske asistencije. Ker pa je vodstvu medtem uspelo, da je znaten del opozicije izključilo, se je občni zbor izvršil v redu; na čelu društva pa je ostalo še nadalje dosedanje vodstvo...

Vlomilec ne miruje. Komaj imajo ene pod ključem, že se pojavijo drugi. V pretekli noči so izvršili vlom v gostilno Colnik ob Tvrniški cesti. Vdrli so v nostranstvo skozi okno ter odnesli znaten plen.

Kovač iz svinca. Ko je sinoči prešteval trgovce Ivan Sori iz Stritarjeve ulice izkupiček, je našel med denarjem ponarejen kovanec za 10 Din. Izročil ga je na policijski stražnici, ne more se pa spominjati, od koga bi ga bil sprejel. Kovanec je dokaj grobo ponarejen iz svinca in cinka.

Draga šala. Stražnik, ki je nameščen na mostu, je opazil okrog treh ponoči, da se je sredi mosta povzpel neki možakar na svetilni kandelaher, ki je pritrjen na mostni ograji ter odvil iz njega močno, 400 Din vredno žarnico. Medtem časom je njegov tovariš stal spodaj ter pazil, da kdo ne pride. Stražnik je oba ustavil ter v žepu strojnika Vladimira M. res našel žarnico. Vladimir, ki je bil nekoliko vinjen, je dejal, da je napravil to le »za šalo«, izgleda pa, da bo ta šala precej draga.

V Ameriki bodo gradili male Zeppeline

Težke izgube, ki jih je utrpelo ameriško rakoplovstvo, so dale misliti merodajnim krogom v Ameriki. Navdušenje za velike zračne ladje Zeppeline se je poleglo. Inženjerji in konstruktorji pa niso dali miru. Iz zasebnih sredstev so pred kratkim zgradili manjši zrakoplov, ki je stal četr milijona dolarjev. Ta mali zrakoplov vsebuje cel niz raznih tehničnih novosti. S posebnimi avtomatičnimi napravami je omogočeno, da se zrakoplov lahko na mestu v zraku obrne. Večje zračne ladje so dosedaj porabile pot 5 do 9 milj, da so se lahko obrnile za 180 stopinj, kar je zelo velika izguba, zlasti če zračna ladja zaide med viharje. Naslednja važna novost je nameščen motorje. Motorji pri tej zračni ladji niso nameščeni v gondoli, nego so spravljeni v posebnem valju, ki je znotraj ograja zračne ladje. To omogoča varnejše pristajanje. Novi Zeppelin je napolnjen z ngorljivim plinom helijem. Poskusne lete, ki so se posrečili, so ameriški vojaški krogi spremljali z veliko pozornostjo. Ameriški listi že pišejo, da si bo ameriško letalstvo nabavilo več takih majhnih zračnih ladij.

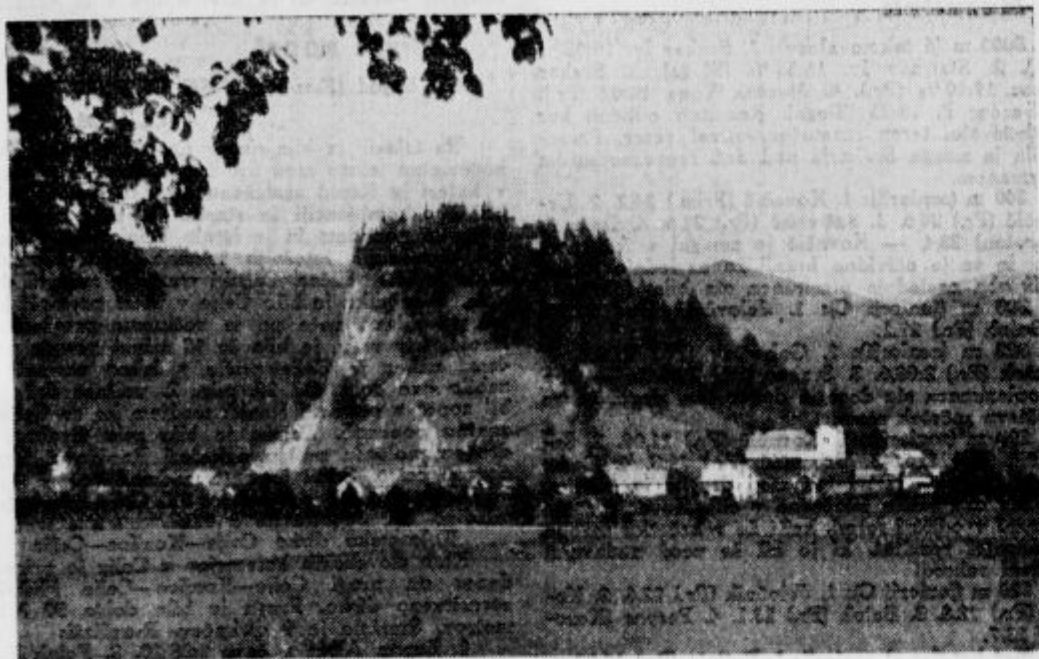
Zgodba o venizelističnem papagaju

Iz Aten poročajo naslednjo zgodbo: Lastnik večje atenske restavracije, ki je zelo dobro obiskana, je imel papagaja, ki ga je pred nekaj meseci naučil klicati: »Živijo Venizelos!« Dol z njegovimi sovražniki! V njegovo restavracijo so namreč zahajali sami venizelisti. Po zadušeni Venizelosovi revoluciji pa so seveda vsi gostje čez noč postali vladni pristasi. Prav tako seveda tudi lastnik. Le papagaj edini je ostal zvesti svojemu političnemu prepričanju in je stojel na balkonu še zmerom kričal svoj: »Živijo Venizelos!« To je seveda med gosti in pasanti izvalilo mnogo razburjenja. Nekega jutra je prikopirala na balkon četa hrabrih grških vojakov in napadla papagaja. Ujeli so ga in mu zavili vrat...

Od Soče čez Zilo

Ponemčevanje Koroške - zločin proti naravnemu pravu

En primer izmed mnogih: Slovenji Grebinj

Na Koroškem sta dva Grebinja: Nemški Grebinj (Deutsch Griffen), severozapadno od St. Vida na Glini in Slovenji Grebinj (Windisch Griffen). Pred nekaterimi desetletji so naziv »Slovenji« Windisch« izpustili in imenujejo zdaj ta (slovenski) Grebinj kratkoma: Grebinj (Griffen), oz. trg Grebinj (Markt Griffen).

Slovenji Grebinj leži ob vznožju Svinje planine ob cesti Velikovec-St. Andraž. Hribovje med Grebinjem in St. Andražem tvori naravno narodno mejo med Nemško in Slovensko Koroško. Grebinj leži torej v slovenskem delu Koroške. Okrog l. 1870 je bil Grebinj še čisto slovenski trg. Tržani so govorili po slovensko. Kakor pri drugih trgih in mestih v slovenskem delu Koroške, tako je tudi pri Grebinju glavni vzrok ponemčevanja: ponemčevalna šola. Ta šola je res pravo prokletstvo za koroške Slovence! To je sirup, rabelj in grobokop koroških Slovencev!

Trg Slovenji Grebinj je postal samostojna župnija šele l. 1780; poprej je spadal v veliko župnijo Grebinski Klostir. V Grebinskem Klostiru, ki je oddaljen 20 minut hoda od Grebinja, je bil velik samostan, ki je bil l. 1786 odpravljen. Vendar je ostal Slovenji Grebinj mala župnija in je vsa knežka okolica še nadalje spadala pod župnijo Grebinski Klostir. V Grebinju je bila mala cerkev. L. 1863 pa so pozidali v Grebinju sedanjo lepo in veliko cerkev in so razširili župnijo. Odvezli so vsa grebinska okolico župniji Grebinski Klostir in jo priključili župniji Grebinj. Tako šteje zdaj župnija Grebinj 400 tržanov in 1000 okolčanov — kmetov. Ti so seveda Slovenci. Novo župnijo Grebinj so stvorili proti volji slovenskih okolčanov in orožniki so z oboroženo silo silili ljudi, da so začeli svoje rajne pokopavati v Grebinju.

Vsa leta do plebiscita se je opravljala služba božja v Grebinju v slovenskem jeziku. Slovenska je bila pridiga, samo evangelij se je bral vsako nedeljo v nemškem jeziku, slovensko je bilo petje, slovenske so bile molitve. Župnija Grebinj je veljala kot slovenska župnija.

Po plebiscitu je prišel v Grebinj za župnika ponemčeni Poljak Lepiarčik, rodom iz Zg. Slezije. Na Koroškem se je prekrstil v Leitnerja. Ponemčil je cerkev v Grebinju, a tako čez noč Grebinja vendar ni bilo mogoče ponemčiti. Zato je Leitner-Lepiarčik čez par let odšel.

Prišel je za njim sedanji župnik Ninaus, po rodu štajerski Nemec. Zna še precej slovensko. Imel je nekaj časa po dve službi božji ob nedeljah in po dve pridigi: pri eni službi božji nemško, pri drugi slovensko. A upeljal je nemško molitev pri popoldanski službi božji, nemško petje, nemški krščanski nauk, oz. stanovske govore in nemško molitev pri procesijah. To je bilo na vsak način krivično, če pomislimo, da šteje Grebinj kot župnija 400 nemških tržanov in 1000 slovenskih okolčanov. Uvedel je tudi nemški otroški vrt.

A prišlo je še slabše: Čez nekaj časa je začel

pri eni službi božji pridigovati nemško in slovensko, pri drugi samo nemško. Zopet čez nekaj časa pa je slovensko pridigo popolnoma opustil! Tako zdaj 1000 slovenskih kmetov župnije Grebinj v cerkvi ne sliši več besede božje v slovenskem jeziku! Poleg tega je uvedel župnik Ninaus v šolo nemško katehezo. V Grebinju je namreč osem-razredna šola (360 otrok) in hodijo v Grebinj v šolo tudi otroci iz župnije Grebinski Klostir, ker tam ni šole. Tako se v grebinski šoli hkrati ponemčuje slovenska deca dveh župnij: Grebinja in Grebinskega Klostira.

Nam to ne more biti vseeno, kako se ponemčuje naš narod na Koroškem. Narod je organska celota in če trpi en ud, čuti bol celo telo. Kri ni voda. To je klic krvi, da ves narod čuti bol, če en ud trpi. Zato povzdiguje svoj glas proti zatiranju naših bratov na Koroškem! — More se zgoditi, da en ud še tako otopi, omrzne, da ne čuti več boli in bolečine; a ostalo telo jo čuti in jo čuti tem bridkeje. Tako tudi mi čutimo bridko bol vsled zatiranja naših bratov na Koroškem. In če bi ti naši bratje vsled neprestanega brutalnega potujevanja tudi že tako otopeli, da bi ne čutili več boli, mi jo čutimo in se tem svojim bratom ne odpovemo!

Sicer pa je treba le govoriti z ljudmi iz grebinske župnije in bridko se bode pritoževali, da v cerkvi ne slišijo besede božje v slovenskem jeziku in da se ondaj ne molji slovensko!

Dr. Jožef Mitterer je pisal v »Schönerer Zukunft« od 17. junija 1934: »Pravica katoličanov do dušnega pastirstva v materinskem jeziku je nesporna. Neodtujljiva naravna pravica je, ki je ne more odpraviti nobena pozitivna postavodaja. Vedno zopet in v zadnjem času posebno pogosto je sv. stolica najodločnejše priporočila rabo materinskega jezika v dušnem pastirstvu in je vse storila, da je pomagala narodnim manjšinam, da dosežejo svoje pravice, v kolikor se nanašajo na cerkveno področje. Priznani katoliški učenjaki so podrobno utemeljevali naravno pravo do materinskega jezika v cerkvi, tako predvsem p. Theodor Grentrop S. V. D. v knjigi: Verstvo in materinski jezik.«

Nemci zahtevajo zase pravico do materinskega jezika v dušnem pastirstvu. Zakaj kratijo to pravico Slovcem na Koroškem?

Neki možki prileti ves razburjen na policijo: »Moja žena je davi izginila.«
»Kakšna pa je?«
»Taka in taka. Okrog 40 let je stara.«
»Kako je bila oblečena?«
»Ne vem točno.«
»Ima morda kakšne posebne znake?«
»Ne vem — pač, s seboj je imela majhnega psa.«
»Kakšnega?«
»Foksterier, bel in črn, ima štiri sive lise, temno piko nad levim očesom, tri noge ima bele, četrto črno, okrog vratu pa srebrno ovratnico...«
»Dovolj. Takoj bomo izdali tiralico za psom.«

Tako naokrog

V Ljubljani je vedno lepo, najlepše pa je ob lepših poletnih nedeljah popoldne. Ob takih lepših nedeljskih popoldnevih liti ves ljubljanski svet iz zaprašenega mesta v zeleno okolico ali pa kam v hribe, pa ne na uživanje svežega zraka, ki ga tudi v Ljubljani ne manjka, ampak na vinske poskušnje, na pohance in šparglje. Te dobrote bi ljudje lahko uživali tudi v Ljubljani, toda v Ljubljani uživati kaj boljsega ali dražjega ne kaže, ker imajo nekateri Ljubljančani silno dobre oči, da gledajo na sosede mize, pa tudi dobre jezike imajo, da pripovedujejo o tem, kar so videli in sosednih mizah, tudi tistim ljudem, ki morajo vse vedeti, čeprav nič ne vedo. Tam zunaj pa ima ljubljanski svet mir in zato delajo Ljubljančani tako radi izlete.

Se lepši mir pa uživamo mi, ki ostajamo ob lepših nedeljskih popoldnevih kar lepo v Ljubljani. Mesto je prazno, gostilne so prazne in kavarne so prazne. Kamorkoli prideš, te nikjer ne moti kakšna čudna tablica z napisom »Zaseden«, čeprav tam nihče ne sedi, ampak povsod se lahko vsedeš, kjer te vsemi. In kako neverjetno postrežljivi so gospodje krčmarji in kavarnarji in njihove osobe ob nedeljah popoldne! Najmanj, za kar te naredi, če si naročiš le »malo piva«, t. j. malo merico piva, je »gospod ravnatelj«, in sicer brez take in brez prisojbin; če si pa privoščiš kar vrček piva, te pa povzdignejo brez prošnje in brez zaletov v baronski stan. Za ljudi, ki imajo lepe naslove, je torej prav priporočljivo, če ostanejo ob nedeljah popoldne v Ljubljani; v hribih si ljudje lomijo svoje roke in noge ali vravate, doma pa ostajajo lepo celi in postajajo celo baroni.

Na zrak in na pohance hodijo pa ob nedeljah popoldne večinoma tisti Ljubljančani, ki morajo med tednom delati. Jaz pa, ki mi ni treba živeti od dela, ampak živim rajši od dolgov, ne maram hoditi na zrak ob nedeljah, ampak hodim »ven« rajši ob delavnikih. Ob delavnikih je v ljubljanski okolici ravno tako, kakor je ob nedeljah popoldne

v Ljubljani; vsaj od srede naprej. Ob ponedeljskih in torkih namreč še ni dobro spuščati se kam v okolico, ker imajo povsod še dovolj nedeljskih ostankov, ki jih mora tudi nekdo pospraviti; od srede naprej pa že gre. In če si naročiš od srede naprej le skromno merico vina, te tudi okolščini prav radi naredi za gospoda ravnatelja ali pa tudi za barona. Glavna stvar pa je mir — mir pred ljudmi, ali bolj odkrito rečeno: mir pred človeško surovostjo in pred moderno podivjanostjo.

Za šparglje in pohance in za podobne dobrote pa meni ni dosti mar, ker jih moj žolodec ne prenese, zato pa hodim na zrak rajši v kakšno gozdno samotno. Prvič zaradi samote, drugič pa zato, ker bi na svoja stara leta rad kaj postal. Človek se namreč tudi najlepše lenobe naveliča in bi rad kaj delal. Sedeti kar v mehkem naslonjaču in kaditi dobre smokde pa znam, in zato mislim, da bi ta dva važna posla tudi jaz lahko opravljal, če bi dobil službo kakšnega bančnega ravnatelja ali guvernerja — ampak kako? O tem hodim premišljevati v senčne in temne gozdove v ljubljanski okolici.

V gozdovih je sedaj res lepo. Sveže svetlo-zeleno listje na drevmi ti razveseljuje oči, tiči pojo in kriče, vervece veselo skačejo z veje na vejo, suho listje šumi in dračje se ti lomijo pod nogami, ti pa hodiš, pa ne gledaš, ne opazuješ in ne uživaš in ne misliš nič. Krasote in lepote je dobra narava toliko nasipala okoli tebe, da je ne vidiš in ne čutiš in še manj razumeš in tako hodimo brez vida in brez sluha in brez čuta in brez razuma skozi celo življenje, ker se sudejo vse naše misli le okoli pohancev in špargljev...

Kako vse drugače pa bi bilo, če bi hoteli le nekoliko misliti in se učiti! V gozdu vidiš in opazuješ, kako spomladansko listje na drevmu vedno bolj raste in vedno bolj temni. Odkod dobiva in srka to svojo moč? Brez dvoma iz zemlje, na kateri in iz katere raste. Na jesen pa zopet vidiš, kako se orumenelo listje zopet vrača na svojo in v svojo zemljo. Kar je spomladaj zemlja dala drevesu, to vrača drevo na jesen zemlji in tako imata vedno oba dovolj, zemlja in drevo. Pod nogo ti poč

Prebivalstvo Italije

Italijanski centralni statistični urad je 22. aprila v uradni »Gazzetta Ufficiale« objavil zanimiv statistični pregled o prebivalstvu in gospodarstvu Italije. V naslednjem navajamo nekaj števil, ki se nanašajo na prebivalstvo.

Statistika navaja, da število prebivalstva v Italiji ob koncu prvega trimesečja, torej 31. marca 1935, znaša 43.182.000.

V prvem trimesečju 1935 je bilo sklenjenih v Italiji 66.550 zakonov, 5002 več kakor pa v istem razdobju l. 1934, ko jih je bilo sklenjenih 60.654. V tem pogledu je statistika torej zelo razveseljiva, saj Italija močno podpira sklepanje zakonskih zvez. Pač pa ni tako razveseljiva statistika o rojstvih.

Marca 1935 je bilo v Italiji 87.382 rojstev, kar je precej manj kakor je bilo v marcu 1934, ko je Italija imela kar 91.074 rojstev. Skupno je bilo v vsem trimesečju leta 1935 rojenih 269.720 otrok, v istem razdobju leta 1934 pa 276.595, torej letos 6875

manj ko lani. Pri vsem tem pa je število mrtičev od lani naraslo.

Marca 1935 je v Italiji umrlo 55.774 ljudi, medtem ko jih je lanskega marca umrlo le 51.155. V prvem trimesečju 1935 jih je umrlo 179.140, torej 16.905 več kakor pa v lanskem prvem trimesečju, ko jih je umrlo 162.225.

Razmerje med mrtivimi in novorojenimi je v prvem trimesečju 1934 značilno: 6,5 na tisoč rojstev in 3,8 na tisoč mrtičev. To razmerje pa se je leta 1935 hudo spremenilo in znaša v prvem trimesečju letošnjega leta: 4,2 mrtičev na tisoč prebivalstva ter 6,3 rojstev na tisoč prebivalstva.

Naravni prirastek Italije je bil torej v prvem trimesečju 1935 za 23.760 manjši kakor v istem razdobju lanskega leta.

Poudariti pa je treba, da se že nekaj let zelo intenzivno vrši po vsej Italiji propaganda za pospeševanje rojstev. Ko bi te propagande ne bilo, bi bile številke gotovo slabše.

Trst se spreminja

Stavbno gibanje v Trstu je letos izredno živo. Vzrok je v tem, da so povojne izredne davčne olajšave za nove hiše samo do konca tega leta še veljavne. Pozneje stopi v veljavo stari predvojni zakon, ki je mnogo neugodnejši za poselnike. Zida se na vseh koncih Trsta, zlasti po predmestjih, kjer so stavbišča cenejša. Vključ temu pa so stanovanja po novih hišah običajnim državljanom težko dostopna, ker sloj dobro situiranih vedno bolj gine. Dela se veliko tudi za javne namene in iz javnih sredstev. Najbolj pade v oči tuju sprememba na Korsu. Sredi njega je podrti že velik del starega mesta (Riborgo, via Beccherie), ki je bilo tako karakteristično in tako nezdruvo v vsakem pogledu. Zdaj se vidi s Korsa tja čez mogočna baročna fasada bivše jezuitske cerkve, ki so ji Slovenci rekli »pri Zovitarjih«. Roženjske cerkev in poleg nje novodobno šolsko poslopje bosta ostala, vse drugo naokoli je zapisano poginu. V zadnjih tednih je prišel na vrsto Hudi kot (Malcanton) v ozadju mestne palače. Z materialom iz Riborga so zasuli del Kanala pri Sv. Antonu. Tu nastaja nov trg, ki se bo imenoval po kralju Humbertu I. Cesta Fabio Tilzi (nekdanja Koroška cesta), ki se začneja na podnožju Škorklje pri iztoku stare openske ceste (Zinzen-

dorfove), dobi zdaj zvezo čez bivši kanal s cesto sv. Spiridiona do Korsa in potem tlapek v novi korso skozi bivše staro mesto do Starega sv. Antona (bivši Lipski trg); s tem postane ena glavnih prometnih žil v mestu. — Za javnost je važna nova postaja za avtobuse, ki so jo zgradili blizu glavne postaje, tam, kjer je bil park s spomenikom cesarice Elizabete. Nova avtobusna postaja bo kmalu izročena svojemu namenu. — Dela za elektrifikacijo primorskih železnic so tudi že močno napredovala. Dograjena so poslopja za pripadajočo električno centralo ob Miramarski cesti blizu železniškega podvoza pod Grela. — Na obali pri Cedazu bodo v junijem odprta štiri nova kopališča. — Nadaljujejo se restauracijska dela na tržaškem Gradu, ki je spomin iz 15. in 16. stoletja, težak in masiven, pa malo okusen. — Z aprilom so vpeljali novo tramvajsko črto (trolleybus), ki veže Goldonijev trg preko Sentvidskega vrha s Sv. Andrejem. — Po mestnih ulicah se vztrajno nadaljuje delo moderne kanalizacije. — V župniji sv. Vincencija so nedavno odprli novo podružno cerkev, posvečeno sv. Mali Tereziji. Rocol se je močno spremenil z razširjenjem Sonninove ceste, ki postaja tudi ena glavnih žil mestnega prometa.

Nagrade za družine

Tržaški listi z dne 12. t. m. prinašajo iz Gorice poročilo o posebnih nagradah družinam, ki imajo več otrok. Ta ukrep ima v zvezi s poročilom o gibanju prebivalstva svoj poseben pomen. V tem poročilu beremo:

Na pobudo prefekta za povišanje števila prebivalstva so župani občin gorisoke dežele sklenili ustanoviti več nagrad za novoročence in za rojstva. Te nagrade se bodo delile potrebnim in zaslužnim.

Ukrep občinskih zastopnikov hoče podpreti mlade zakonce, ki so posebno rodovitni, in družine, katere imajo mnogo otrok, zlasti take, ki imajo več ko 3 otroke.

Za l. 1935 je za zakonce in rojstva v vsej deželi določeno 300.000 lir.

★

Kosti v vojski padlih italijanskih vojakov so v Gorici med velikimi patriotičnimi slavnostmi prenašali iz Kapucinske ulice v Solkan. Takisto so v Gradišču ob Soči ta dan prenesli kosti 10 padlih vojakov iz Gradišča na vojaško pokopališče Sredi polja (Redipuglia). — Teh slavnosti, ki so služile patriotičnim namenom, so se udeležile vse oblasti in fašistične organizacije. »Mladi fašisti, ki so oboroženi, so oddali častne salve.

Moko je skrivaj nosil iz Jugoslavije čez mejo 42 letni Janez Repar iz Idrije. Obsojen je bil v Gorici na 20 dni zapore in 100 lir globe.

Tihotapstva žganja so bili obtoženi: 55 letna Amalija Kuren roj. Tomažič z Vrhpolja pri Vipavi, stanujoča v Budanjah, njen mož Franc Koren ter 28 letni Jože Pivsek iz Vipave. Sodisce pa je oba možka opustilo, pač pa je Amalijo Koren obsodilo na 4050 lir globe in plačilo stroškov.

Hudo kaznovani tihotapci. Marca 1934 so italijanski finančniki na meji prijeli tri jugoslovanske tihotapce: Janeza Copa, Jožefa Petroviča in Antona Znidaršiča iz Dolenje vasi, ki so nosili s seboj nekaj kil kave, sladkorja in tobaka. Pred tržaškim sodiščem so bili nato zaradi navadnega tihotapstva obsojeni na globo od 200 do 600 lir. Toda državni tožilec se je pritožil zoper premilo kazeno. Apela-cijsko sodišče je pritožbi ugodilo in sedaj obsodilo

obtožene zaradi dogovorjenega tihotapstva vsakega na šest let ječe. — Pred goriskim sodiščem pa so bili zaradi tihotapstva z živili, tobakom in cigareti obsojeni na tri leta ječe, tri mesece zapore, 6120 lir globe in povrnitev stroškov: 22 letni Lojze Carli, 24 letni Janez Carli, 26 letni Tone Carli, 23 letni Peter Lapajne, 22 letni Blaž Tušar — vsi iz Sebelji; 20 letni Nace Oblak iz Trebuše, 22 letni Pavle Božič, 22 letni Tone Lapajne, 26 letni Jernej Lapajne.

Tujci v Opatiji. Laški listi poročajo, da je za velikonočne praznike obiskalo Opatijo 10.000 tujcev. Vendar so gostje bili po večini iz bližnjih krajev Italije: iz Trsta, Pulja, Gorice, Vidma. — Svojih nekdanjih gostov pa Opatija pogreša, ker nima nekdanjega zaledja.

Avstriji iz Gradca so veliki teden obiskali bojišča ob Soči. Obiskali so Oslavje, Sabotin in Dobrdo ter vojaško pokopališče Sredi polja (Redipuglia).

Fašisti v Cerknem imajo v vodstvu te-le ljudi: Colliodi Giuseppe, Quaglia Giacomo, Branco Giovanni, Rossi Adolfo, Zannier Umberto. — Izmed teh seveda nobeden ni rojen v Cerknem, kakor pričajo imena.

Neka žena je prišla k fotografu z otrokom v naročju: »Prosim naredite mi lepo sliko mojih dvočkov.«

»Dobro. Tu je en otrok, kje imate pa drugega?«
»Pustila sem ga doma. Je prav tak, kakor ta-le...«

Žena možu: »Če me pošlješ na morje, bom tam ves dan mislila samo na tebe.«
Mož ženi: »Meni je ljube, če ostaneš pri meni in ves dan misliš samo na morje.«

»Lampičevj dovtipi so pa res duhoviti, zakaj se jim ne smeje?«
»Nočem! Ne morem trpeti tega osla! Smejal se bom njegovim dovtipom doma.«

»Kakor slišim, Dora, si pustila svojega ženina. Ali je to res?«

»Res je. V začetku mi je pripovedoval, da je sijalen golman, sedaj pa se je izkazalo, da je navaden profesor.«

Žalo pred njim na tleh... Posledica: krvave vojske, upori, revolucije in prekucije! Drugače tudi biti ne more: kdor noče hoditi po lepi poti, ki jo kaže narava, se mora pač na strmih pečinah življenja ubiti!

V svoji domišljavosti in v svojem napaču pa človek ne gre samo tako daleč, da se sam noče priznavati za del narave in da noče priznati in upoštevati njenih zakonov, ampak hoče sam naravi svojo voljo vsiliti. Kdor opazuje naravo, ve dobro, da jablana nikdar ne rodi hrusk in da na leskah nikdar ne rastejo rdeče jagode in zato goji jablane zaradi jabolč, hruske zaradi hrusk in sadi jagode zaradi jagod. Kdor pa narave ne pozna ali je noče priznati, ampak v svoji domišljavosti misli, da bo iz jabolč napravil rdeče jagode, ta samo uničuje eno in drugo, dokler mu železni zakon narave vsega ne uniči, včasih pa še njega samega.

Hoja po gozdovih, kjer vse kar živi, res svobodno živi, dokler te svobode ne pride motiti kakšna človeška »krona stvarstva« (grdoba in hudoba) in to svobodno življenje opozovati s pametjo in z razumom, je torej prav poučna in koristna zadeva, mnogo koristnejša in boljša, kakor vsi šparglji in pohanci, in človeku je res kar žal in hudo, da nima te moči, da bi vse ljudi kar po vrsti nagnal v gozdove, pa bi bilo kmalu precej drugače. Kakor ima noč svojo moč, tako jo ima tudi gozd in svobodno življenje v njem in jaz se prav nič ne čudim, če pravijo ljudje tistim ljudem, ki so dolgo živeli v prostorni svobodi še bolj svobodnih pragozdov in v vaseh nekoliko domuje vso očarljivost svobodne narave, da so »divji možje«. Res pa je ravno nasprotno: divji možje so večinoma tisti, ki poznajo samo šparglje in pohance, gozdovniki pa so pravi ljudje, ki so se od narave nekaj naučili, ki jo res ljubijo in zato jo imajo v sebi in v njenih zakonih tudi ravnajo.

Spoto pa tako rad ostajam ob lepših nedeljskih popoldnevih kar v Ljubljani, med tednom pa pohajam po gozdovih, ker ne maram za »ljudi«, ampak mnogo bolj ljubim in cenim prave divje možje, ki poznajo gozdove in radi uživajo vso lepoto svobodnega življenja v njih brez vsake domišljavosti in brez napača.

Nedeljski sport

Mariborska lahka atletika na pohodu

Proi pomladanski lahkoatletski miting prinesel lepe rezultate — Velik uspeh SSK Maratona

Maribor, 28. aprila.

Najzanimivejši sportni dogodek bele nedelje je bil lahkoatletski miting, katerega je danes priredil SSK Maraton. Bil je to prvi splošen nastop mariborskih atletov v letošnji pomladi, katerega je vse z napetostjo pričakovalo. Podal naj bi nekako prognozo za napredek in razvoj te najlepše sportne panoge v Mariboru v bodoči sportni sezoni. Zanimanje je še povečal skupen nastop seniorjev in juniorjev razredov C in B, ker se je tako videlo, kako nam dorasča nov rod mladih sportnikov, kateri obeta pridobiti mariborski lahki atletiki še mnogo lepih uspehov, ki bodo prišli do izraza tudi zunaj lokalnih mej. Obenem je bilo današnje tekmovalstvo lepo priznanje vztrajnega dela, ki ga vrši v Mariboru na področju lahke atletike SSK Maraton. Kakor zamoremo šele z ustanovitvijo tega kluba govoriti o mariborski lahkoatletiki, tako mora priznati vsakdo, da je Maraton po štiriletnem obstoju vzgojil kader sportnikov, ki danes že uspešno predstavljajo mariborsko lahko atletiko na vsedravnih prireditvah.

Tekmovalje se je vršilo na prostoru SK Zelezničarja ob Tržaški cesti. Obisk je bil zelo primeren, bi pa bil še mnogo lepši, če bi slabo vreme ne oviralo vrsto tekmovalcev. Rezultati tekmovalja so sledeči:

Tek 100 m: Venuti (Zelezničar) 11.06, Starašina (Zelezničar) 12.01, Leo (Rapid) 12.03.
Tek 1500 m: Muraus (Zelezničar) 4.45.1, Struel (Maraton) 4.44.3, Hoffer (Rapid) 4.52.1.

Maribor: Ilirija 1:0 (1:0)

Maribor, 28. aprila.

Za del sportnega občinstva v Mariboru težko pričakovano srečanje SK Maribora z Ilirijo je končano. Maribor je pridobil dve dragoceni točki in se predvidoma rešil nevarnosti izpada iz 1. razreda podzveze. Tekma sportno ni nudila mnogo. V prvi polovici je bila igra napeta, ki pa se je kmalu izpreverila v drugorazredni sport. Ilirija je bila taktično in tehnično brez dvoma boljše moštvo, v napadu pa ji je manjkalo strelcev, ki bi lepo zamisljene in izpeljane situacije realizirali. Obramba in krilska vrsta sta bili na mestu in mnogo boljše od Maribora, vendar pa je svoje delo opravil sigurno, vendar pa niso deloma krivdo za edini gol. Maribor, ki je nastopil v novi postavi, je igral s srečnim voljo, v drugi polovici pa se je brez potrebe spustil v zavlačevalno taktiko, ki je pokvarila lep uspeh. Napad je s hitrimi prenosi parkrat ogrožal vrata nasprotnika in tudi streljalo se je včasih prav dobro. Zal v drugi polovici Jurgee zaradi blessure ni mogel več uspešno sodelovati. Krilska vrsta je bila v deljenju žog dobra, v obrambi pa zelo nesigurna. Branilca nista podala najboljših igr, bilo je mnogo »kikersejev«. Koren je imel malo dela.

Moštvu sta nastopili v naslednji postavi:
Ilirija: Herman, Svetec, Brglez, Unter, Sočan, Niko, Jug, Slapar, Pikič, Grntal, Doberlet.

Maribor: Koren, Savo, Končič, Kirbiš, Gomolj, Miloš, Hardinka, Duško, Najfar, Jurgee.
V 22. minuti prvega polčasa je sodnik prestrogo izključil Sočana in je morala Ilirija zaradi tega celo tekmo odigrati z 10 mošči. Kmalu nato pa je bil blesiran Jurgee, sredi druge polovice pa še Gomolj, tako da so bile številne moči izenačene. Edini gol je zabil Miloš v 29. minuti prvega polčasa, ko je žoga Hermannu izpadla iz rok. Ilirija je izsilila celo vrsto kotov, ki so bili vsi zelo lepo streljani, toda nihče jih ni znal izkoristiti. Sodil je dr. Brandl iz Čakoveca, ki ni zažestil svojih nalogi. Njegove odločitve so bile včasih zelo čudne. Posebno offside mu ni jasen.

Vaš dopisnik je po tekmi obiskal sodnika, ki je izjavil, da je izid tekme realen, ker je zmagalo pošteno moštvo. Kapetan Maribora Kirbiš je

Železničar (Maribor): Hermes 3:2 (1:1)

Ljubljana, 28. aprila.

V današnji prenatrpani tekmi sta se spoprijela gornja nasprotnika pred kakimi 400 gledalci v naslednjih postavah:

Hermes: Oblak — Klančnik, Košmerl — Sočan, Košenina, Kretič — Derenda, Brodnik, Primar, Mokorel, Rihtar.

Železničar: Mahajne — Frangeš II, Ronjak — Efferl, Frangeš I, Antolitič — Lešnik, Bačnik, Turk, Pavlin, Luc.

Tekma se je odigrala skoraj ves čas v premoči gostov, ki so si zmagovo zasluženo izvojevali v svojo korist. Edino v začetku prvega polčasa in proti koncu druge polovice je bila igra izenačena, oziroma so prišli Hermejani v premoč in tedaj so ustvarjali tudi nevarne situacije pred golom Mariborčanov. V splošnem pa so bili gostje v premoči ter so zlasti tehnično in kombinatno nadkriljevali domače, ki s svojo današnjo igro niso zadovoljili niti najvnetejših klubskih simpatizerjev. Gostje so pa mestoma prav lepo kombinirali in ravno njihova kombinacijska igra je prekrizala Hermejanom skoraj vse račune. Ako bi Mariborčani ne streljali preveč med oblake, bi bil rezultat

Kopje seniorji: Rudl (Maraton) 44.94, Kleut (Zelezničar, bivši Maratonec) 42.95, Verbošt (Maraton) 41.38.

Tek 5000 m seniorji: Kanglar (Maraton) 16.51, Podpečan (Zelezničar) 18.11.4, Škamlec (Maraton) 18.35.2, Hoš izven konkurence 17.52.

Krogla seniorji: Kleut (Zelezničar) 11.50, Vidic (Maraton) 11.35, Čelhar (Zelezničar) 11.09.

Štafeta 4 × 800: Maraton (Grmovšek, Seidler Fr., Kanglar, Struel) 9.14.4. **Novi mariborski rekord!** Rapid (Hoffer, Jeglitsch, Fasching, Verzel) 9.20.2. Zelezničar (Kleut, Govedič, Podpečan, Muraus) 9.27.

Skok v višino seniorji: Mlekuš (Zelezničar, bivši član Maribora), 1.60. Jeglitsch (Rapid) 1.45, Verzel (Rapid) 1.45.

Juniorji C tek 1500 m: Trop (Zelezničar) 4.53.1, Seidler Jože (Rapid) 4.57.4, Muravčnik (Rapid) 5.02.4.

Četverboj juniorjev C (100 m, krogla, disk, višina): Lipovšek (Maraton) 1687.88, Radoslavski (Maraton) 1505.06, Brence (Maraton) 1255.56.

Juniorji B 1000 m: Bradač Ivo (Maraton) 3.01.4, Rotner (Zelezničar) 3.04.2, Kumer (Zelezničar) 3.07.3.

Kopje juniorji B: Linzner (Zelezničar) 30.66, Bradač Ivo (Maraton) 30.18, Mučič (Maraton) 29.82.

Z ozirom na začetek sezone dobri rezultati, predvsem za Maratonce, ki še nimajo lastnega igrišča.

z uspehom zadovoljen, dočim je Ilirija ostro kritizirala sodnika, pa tudi obnašanje enega dela občinstva. Navzile lepemu vremenu in slabim zadnjim rezultatom se je zbralo na igrišču v Ljudskem vrtu kakih 1000 gledalcev.

Predtekmo sta odigrali juniorski moštvi Maribora in Rapida. V dobri tehnični igri so zmagali Mariborčani z 9:1 (4:0). Sodil je g. Perin.

Dopolodne je bila prijateljska tekma rezerv Maribora in Zelezničarjev, ki je končala s porazom železničarjev 5:2 (2:0). Sodil je g. Pušenjak.

Izredni občni zbor motosekcije „Perun“

Maribor, 28. aprila.

V svrhu popolnega razčiščenja razmer in z ozirom na razne govorce je sklicala matice »Perun« izredni občni zbor svoje motoklitske sekcije, na katerem se je izvršila tudi volitev nove uprave. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik matice Anton Hlebš, ki je v svojem poročilu navajal predvsem vzroke sklicanja izrednega občnega zbora: vsled nevdržnih razmer, ki so nastale v sekciji, je bil upravni odbor kluba prisiljen razpustiti sekcijski odbor ter je ta razpust potrdil tudi občni zbor, ki je istočasno izključil iz kluba načelnika motosekcije Otona Črepinca in tajnika Maksa Bračiča. Izključeni funkcionarji so si osnovali nov klub »Motoklub Pohorje« ter so se v zvezi s tem začele širiti vesti, da se bo motosekcija »Peruna« razpustila. — Sledile so volitve. Predsednik je Ivan Kvas, podpredsednik Franjo Jaki, tajnik Hlebš Anton, blagajnik Ferluga Stefan, odborniki: Lisjak Alojz, Korošek Miroslav, Beranič Ivan, Zelezničar Blaž, Lušnik Anton. Sportna komisija: Babič Franjo, Hlebš Anton, Krizan Omar, Šuman Maks, Šibenik Valentin, Kvas Ivan, Lušnik Alojz, Stefančič Drago. Nadzorni odbor: Gustinčič Just in kapetan Vojislav Mandrovič. Ob zaključku sta pozivala podpredsednik matice Kumer in odbornik Just Gustinčič članstvo motosekcije k slogi ter sta ostro nastopila proti vsem razdiralnim poskusom, ki bi hoteli porušiti rezultate 15 letnega dela.

lahko se ugodnejši zanje. Oni razpolagajo z nekaterimi prav dobrimi igralci, med katerimi se je odlikovalo zlasti desno krilo napada.

Domači s svojo današnjo igro niso pokazali nič posebnega in nekatere točke v zasedbi so bile slabe. Levo krilo v napadu je pokvarilo skoraj vse akcije in tudi o nekaterih drugih zasedbah ni povedati nič ugodnega. Edino par prodorov, ki so bili za nasprotnika zelo opasni, in to je tudi bilo vse.

Sodnik g. Jordan je bil prav dober.

MARS : SVOBODA 2:0 (1:0)

V predtekmi je Svoboda podlegla Marsu z gornjim rezultatom. Sodil je g. Šotina.

PRVENSTVENE TEKME II. RAZREDA

Na igrišču Slovana sta se odigrali dve tekmi, ki sta se končali z naslednjimi rezultati:

SLOGA : GRAFIKA 4:2 (2:1)

SLOVAN : REKA 2:0 (0:0)

Prvo tekmo je sodil g. Mrdjen, drugo g. Erlich.

Belgrad, 28. aprila. m. Jugoslavija : Hajduk 3:1 (1:0).

Lahkoatletski miting ASK Primorja

Ljubljana, 28. aprila.

Včeraj in danes je priredilo ASK Primorje propagandni lahkoatletski miting, katerega so se udeležili atleti Primorja, Sloge in Korotana. Uspehi so bili z ozirom na zgodnjo sezono prav lepi in pričakovati smemo letošnje leto prav izvrstnih rezultatov, če bo šlo v tem pravcu naprej, kakor je pokazala ta prireditve. Med tekmovaljem so prireditelji kakor sodniki in tekmovalci ter vsi ostali prisotni z enominutnim molkom v pozoru počastili spomin svojega smrtno ponesrečenega tovariša lahkoatleta Primorja Gombača.

Rezultati

5000 m (6 tekmovalcev): 1. Srakar Iv. 16:48 1/2 (Pr.). 2. Starman Iv. 16:58 1/2 (Sloga). 3. Srakar Franc 17:10 1/2 (Pr.). 4. Meršek Tone 18:02 (Pr.). 5. Senčar P. 18:23 (Sloga). Rezultati odlični, ker je deževalo, teren razmočen, mrzel veter. Presemetila je zmaga Srakarja nad drž. reprezentantom Starmanom.

200 m (seniorji): 1. Kovačič (Prim.) 24.2. 2. Urbančič (Pr.) 24.6. 3. Sušteršič (Pr.) 24.6. 4. Dežman (Korotan) 28.4. — Kovačič je zmagal v ležernem stilu in se je očividno hranil za naslednje točke. Tudi oba naslednja plasirana sta bila dobra.

200 m (juniorji C): 1. Jelovčnik (Pr.) 27.00. 2. Baloh (Pr.) 27.1.

800 m (seniorji): 1. Gaberšek (Pr.) 2:05.4. 2. Skušek (Pr.) 2:08.6. 3. Srakar (Pr.) 2:16.00. — Oba prvoplasirana sta dosegla dober čas, zlasti, če se upošteva začetek sezone.

100 m (seniorji): 1. Kovačič (Pr.) 11.00. 2. Sušteršič (Pr.) 11.7. 3. Urbančič (Pr.) 11.8. 4. Cerar Vlado (Pr.) — Mrtvi tek med drugim in tretjim, ker sta oba prišla istočasno v cilj. Kovačič se je pokazal v odlični formi, kajti že v začetku sezone je dosegel rezultat, ki je bil še pred nedavnim državnim rekord!

100 m (juniorji C): 1. Jelovčnik (Pr.) 12.6. 2. Kossec (Pr.) 12.8. 3. Baloh (Pr.) 13.1. 4. Perpar (Korotan) 13.7.

Met krogla: a) seniorji: 1. Putinja (Pr.) 10.99 m. 2. Grgič (Pr.) 10.59 m. — b) juniorji: 1. Kajfež (Pr.) 13.29 m. 2. Kossec (Pr.) 12.28 m. 3. Baloh (Pr.) 12.09 m.

Met diska (juniorji C): 1. Kajfež (Pr.) 37.83 m. 2. Kossec (Pr.) 37.34 m. 3. Baloh (Pr.) 32.77 m. 4. Perpar (Korotan) 24.78 m.

1500 m (seniorji): 1. Czurda (Pr.) 4:22. 2. Srakar Fr. (Pr.) 4:34 1/2. 3. Krpan (Pr.) 4:42 1/2. 4. Masle (Korotan).

1500 m (juniorji C): 1. Dolinšek (Korotan) 4:55. 2. Baloh (Pr.) 5:03 1/2. — Odličan čas Czurd, ki bi ob močnejši konkurenci že danes dosegel rezultat pod 4:20.

Stare Rimljanke v cesarski dobi

Iz knjige L. Friedländerja »Sittengeschichte Roms«, ki je izšla na Dunaju, posnemamo zanimivo poglavje, ki opisuje, kakšno je bilo življenje Rimljanek v dobi cesarjev.

Deklidska doba Rimljanke je bila kratka. Komaj so odrasle detinski dobi, že so se zaročale in stopale v zakon. Detinska doba jim je potekala v skrbi in negi staršev, v polni romantiki tedanjega praznovanja, religioznih navad in običajev. Mnogo so pazili na vzgojo deklidnega telesa, za kar so se pri bogatejših rodbinah brigale posebne vzgojiteljice, večinoma sužnje. Rimljanke v višjih položajev so redkokdaj same dojele svoje otroke. Imele so do jiljke, ki so jih od časa do časa pregledovali zdravniki. Včasih je imelo eno rimsko dečo po več dojlj. Kot dojlje so bile najbolj priljubljene Grkinje, ker so se odlikovale z ljubeznijo do otrok in pa, ker so se pri njih otroci v poznejših letih naučili grškega jezika.

Po detinski dobi, ki je bila izpolnjena z igrami in primarno vzgojo duše, so prišla leta, ko se je deklidke posvetilo učenju. Najprej se je morala naučiti ženskih ročnih del. V onih rimskih domovih, kjer se je ohranila tradicija, so za vse družinske člane izdelovali obleke doma. Hčerke cesarja Avgusta so znale prestiti in tkati, Avgust sam je nosil ve. činoma obleko, ki so mu jo sikale žena in hčerke. Vso potrebno šolsko učenost in modrost so rimske deklide dobile doma. Redkokdaj so jih pošiljali k učitelju. Pouk v branju in pisanju se je začel navadno v 6. ali 7. letu. Učili so jih latinščine in grščine, za čtivo pa so služila pesniška dela.

Posebno pozornost pa so posvečali pouku deklidke v glasbi, plesu in petju. Umetnost tedanjega plesa je obstajala v ritmičnih gibih gornjega dela telesa in rok. Zlasti pa so poglajali važnost hoji deklidke. Rimljanke so se splošno odlikovale po zelo lepi hoji in celo pesnik Ovid je trdil, da je v hoji važen del ženske dražesti. Na nekem ženskem nagrobnem spomeniku v dobi republike je bilo zapisano: »Sijajno je govorila in elegantno hodila.«

Pod nadzorstvom vzgojiteljice in domačega učitelja se je deklidka razvila v zrelo dekle. Že poprej pa so se starši pobrigali, da so ji našli moža, ki ji je odgovarjal po svoji zunanosti, družabnem položaju in bogastvu. Rimsko dekle se je lahko poročilo že, ko je bilo staro 12 let. To je bila zakonita meja. Vendar so se Rimljanke močile navadno med 13. in 17. letom. Pri sklepanju zakona je bila odločilna volja staršev. To je bilo razumljivo, ker so Rimljanke stopale v zakon že v rani mladosti. Vendar je bilo privoljenje neveste potrebno, če ji je oče izbral za moža kakšnega moža zloglasne preteklosti, ali človeka, ki je bil po svojem značaju brez časti. Pogosto so starši zaročili svojo hčer že v detinski dobi. Zarcke so bile prav tako svečane kakor svatba. Ko se je dekel zaročilo, se njeno razmerje napram izvoljenci ni prav nič spremenilo. Zaročenec je svoji bodoči ženi poklonil med drugimi darovi zmerom tudi železen prstan, pozneje pa še zlatega kot garancijo zvestobe. Ko se je približal dan poroke, so pričeli nakupovati svatbeni nakit in obleke ter izbirati služinčad, ki bo mlado ženo povedla v novi dom. Doda se je dajala v razmerju s premoženjskim stanjem, vendar je bila zmerom precejšnja.

Pred poroko se je Rimljanka poslovila od svoje deklidske dobe s tem, da je posvetila vse svoje lutke in igrače bogovom. Na sam dan poroke so se na domovih obeh zaročencev zbrali številni sorodniki, znanci in prijatelji, ki so bili obenem tudi priče pri podpisu zakonske pogodbe. Obe hiši sta bili na ta dan razkošno razsvetljeni in okrašeni. Mladičici so v obeh hišah žrtvovali na hišnem oltarju bogovom.

V starejši dobi so peljali mlado ženo na možev dom šele, ko je nastopila noč. Zato je spremstvo nosilo velike baklje. Pozneje so nevesto peljali tudi podnevi, vendar baklje so ostale. V svatbenem sprevodu, ki mu je zmerom stal na obeh straneh gošpalir, so peli, muzicirali in kričali. Čez prag novega doma so nevesto nesli. Svetbene pojedine so bile silno razkošne, kolikor so dopuščale premožne razmere.

Pred poroko se je Rimljanka poslovila od svoje deklidske dobe s tem, da je posvetila vse svoje lutke in igrače bogovom. Na sam dan poroke so se na domovih obeh zaročencev zbrali številni sorodniki, znanci in prijatelji, ki so bili obenem tudi priče pri podpisu zakonske pogodbe. Obe hiši sta bili na ta dan razkošno razsvetljeni in okrašeni. Mladičici so v obeh hišah žrtvovali na hišnem oltarju bogovom.

V starejši dobi so peljali mlado ženo na možev dom šele, ko je nastopila noč. Zato je spremstvo nosilo velike baklje. Pozneje so nevesto peljali tudi podnevi, vendar baklje so ostale. V svatbenem sprevodu, ki mu je zmerom stal na obeh straneh gošpalir, so peli, muzicirali in kričali. Čez prag novega doma so nevesto nesli. Svetbene pojedine so bile silno razkošne, kolikor so dopuščale premožne razmere.

Met kopja: 1. Putinja (Pr.) 46.81 m. 2. Grgič (Pr.) 39.15 m.

Skok v višino: a) seniorji: 1. Grgič (Pr.) 1.60 m. 2. Cerar (Pr.) 1.60 m. 3. Suchy (Pr.) 1.55 m. — b) juniorji C: 1. Polak 1.50 m. 2. Kossec 1.50 m. — Pri skakalcih se je opazilo pomanjkanje treninga, najbolj razveseljiv je bil junior Polak, ki je s svojo lepo tehniko kljub 15 letom sigurno preskočil višino 1.50 m.

400 m: 1. Gaberšek (Pr.) 54.8. 2. Czurda (Pr.) 56.00. 3. Skušek (Pr.) 57.8. — Rezultati so dobri, osobito še zato, ker so imeli tekmovalci v nogah še teke na 800, odnosno 1500 m. Pri 350 m je odstopil Kovačič, ki je imel dobre 4 m naskoka.

Celjski sport

SK Rapid (Maribor) : SK Celje 5:3 (2:1)

Celje, 28. aprila.

Na Glaziji je bila danes popoldne prijateljska nogometna tekma med SK Rapidom in SK Celjem, v kateri je Rapid zaslužno zmagal. Rapid je bil boljši v kombinaciji in startu. Celje je nastopilo z novim napadom in je igralo učinkoviteje nego pri dosedanjih letošnjih tekmah. Očja obramba Celja je bila odlična. Celjski vratar je zakrivil dva gola. V začetku je bilo Celje v lahni premoči kakih 15 minut, nato pa je večinoma prevladoval Rapid. Ista slika je bila še 10 minut prvega polčasa, naka je Celje prišlo v lahno premoč in zabilo dva gola. Od 20. min. 2. polčasa dalje je bil zopet v premoči Rapid, medtem ko so Celjani znatno popustili. Tekma je bila zelo živahna, v drugem polčasu pa so nekateri Rapidovci igrali preveč ostro. Sodil je Seilt zadovoljivo.

V predtekmi je mladina SK Celja premagala mladino SK Jugoslavije s 6:0.

Kolesarska dirka Celje—Konjice—Celje
Klub slovenskih kolesarjev v Celju je priredil danes na progi Celje—Konjice—Celje klubsko otvoritveno dirko. Proga je bila dolga 50 kilometrov. Startalo je 9 dirkačev. Rezultati:

1. Zupan Albin v času 1:38:10. 2. Polak Edo 1:38:10.5. 3. Košak Anton 1:38:11. 4. Ojsteršek Ivan 1:39:36. Na startu in pri cilju se je zbralo mnogo občinstva, kar je dokaz, da je tudi v Celju za kolesarski sport veliko zanimanja. Dirka se je izvršila v najlepšem redu, cesta je bila v dobrem stanju, samo na Križevem klancu je dohitel kolesarje dež.

★

Plenarni sestanek starešinstva SK Ilirije bo drevi ob 20 v hotelu Štrukelj. Dnevni red: poročila starešinskega odbora in načelstva nogometne sekcije. Vabi še tudi članstvo nogometne sekcije in prijatelji.

Vstop v zakon je pomenil za Rimljanko prav za prav vstop v svobodo. Življenje pred zakonom se je gibalo v zelo strogih mejah, v zakonu pa so se smele Rimljanke že udeleževati raznih družinskih prireditev in obiskovati javne. V cesarski dobi so bile rimske žene že precej emancipirane, dočim je prejšnje pravo dajalo možu neomejeno oblast nad ženo. Celv v premoženjskem oziru so bile ženske v cesarski dobi precej samostojne. Doda je sicer pripadala možu, toda vse drugo, kar je žena imela ali pridobila, je bilo njena last.

V moralnem pogledu so bile Rimljanke v cesarski dobi, dokler se ni krščanstvo ukoreninilo, na zelo nizki stopnji. Precej je bilo temu krivo suženstvo. Osvojenjci sužnji, ki so ostali v hiši svoje gospodarice, so bili prečesto njeni ljubimci. Morala je zlasti padla po državljanski vojni. Pesnik Ovid je sarkastično zapisal, da v tej dobi v Rimu ni bilo več ženskih kreposti. V neki svoji odji pa pravi Horac: »Doba, bogata pregreh, je uprapsala najprej zakon, nato pa še družino in domove.« Properc pa poje: »Lažje bi se posušilo morje in lažje bi človek s svojo roko klatil zvezde z neba, kakor pa bi naše žene odvrnil od pregreh. Ženska zvestoba je le še na daljnem vzvodu, kjer vdove tekmujejo v žalovanju za svojimi možmi. Tu pa so žene nezveste in niti ena od njih ni Euadna ali Penelopa.«

Zelo velik vpliv na moralo Rimljanke so imele tudi divje igre v amfiteatru, ki so pri ženskah ubijale vsa plemenita čustva. Zato ni nič čudnega, ako so tudi odnosaj do možkega in moža presojele le z vidika telesnega uživanja. Tudi razkošne pojedine in druge družabne prireditve so bile zelo na slabem glasu. Vse to je povzročilo, da je ženska sramežljivost padla na minimum. Naravno je, da se je to škodljivo odražalo tudi na otrocih in v družini sploh.

Temu nevdržnemu stanju, ki je bil eden glavnih vzrokov propadanja rimskega cesarstva, je prisnelo ozdravljenje šele krščanstvo s svojo močno moralo, ko je dalo zakonskemu življenju in družini pečat svetosti.

MODERNA LEGENDA

Nekega sodobnega francoskega učenjaka je vprašal njegov sin, kaj misli o urejenosti sveta. Oče je takole odgovoril:

»Presodi sam po temle: V Monte Carlu gre skozi ruleto na milijone in milijone frankov. V igralnicah igrajo samo bogataši. Pred letom dni so v igralnici pritrili na zid nabiralnik z napisom: »Za siromake!« Čez leto dni so nabiralnik odprli in našli v njem štiri franke, dva gumba in eno rečilo za ustnice.«

STISKANJE ROK

Stiskanje rok namerava ukiniti ameriški predsednik Roosevelt. Kakor znano, obstoji v ustavi Združenih držav predpis, da ima vsak ameriški državljani pravico seči predsedniku v roke, kadar koli se mu poljubi. Roosevelt smatra za običaj za zastarelo in smešen, razven tega pa je za vsakega predsednika ob gotovih datumih stiskanje rok prava nadloga. Zlasti ob novem letu je treba stisniti roko na tisoče osebam.

★

Zena filmskega igralca: »Tako sem vesela, da si dobil vlogo v novem filmu. Imas mnogo govoriti?« Filmski igralec: »Zal, skoraj nič. Igram vlogo moža.«

Hočete imeti lasten dom?

Hočete biti brezplačno zavarovani za življenje? Zastonj Vam pošljemo vsa pojasnila, ako nam pošljete znakmo za odgovor. — »Moj dom« . Ljubljana, Dvorakova 8.

Parcele

so naprodaj ob glavni cesti blizu Krekove gospodinske šole. — Pojasnila se dobe v imenovanem zavodu.

Sirite

»Poned. Slovenca!«

V srednjem zapadu Združenih držav je divjal strahoten vihar, ki je obsežna ozemlja spremenil v pravo puščavo. Silen veter je nanasel ogromne množice prahu, ki ga je ponekod nagromadil nad meter visoko.